

JURNALUL OMULUI SIMPLU

De-a vacanța printre blocuri în construcție și oase din cimitir

(Urmare din pag. 1)

Pe mine m-a cam durut o gleznă, dar Nelu n-a avut nimic, fiindcă era un băiat cu abilități fizice dovedite din plin numai în urmă cu câteva zile, când căzuse din viteză într-un șanț de vreo trei metri. Noi stăteam ca paralizati pe marginea gropii, iar el a ieșit, s-a scuturat de praf și a început să se hlizească și să scuie cu importanță printro carie mică dintre dinții din față.

Era dat dracu' Nelu, avea un fizic absolut ciudat: lat în umeri, dar cu un piept foarte plat, aproape scobit, niște brațe musculose, cu bicepsuri mari și cu o putere incredibilă. Când fugea, trunchiul îi era țepăn, ușor aplecat în față, mâinile i se mișcau înainte și înapoi aproape drepte, fără să le îndoaie din coate. Alerga repede, dar caraghios rău de tot. În fine, important în privința lui Nelu era altceva. Taina lui. Taina care, după ce ne-am împrietinit bine, a fost dezlegată la o ședință de pipi pe zidul blocului. Ei, cum să vă spun, doamnelor și domnilor, Godzilla avea un fiu sau Yeti avea un guru tantric. În clipa aceea am știut că Nelu avea să devină un bărbat foarte respectat de femei și chiar tineri.

Un alt joc, fel de îndrăgît ca trasul cornetelor cu țevile de plastic era Cartoanele. Rupeam cele două fețe de la cutiile de chibrituri și le puneam jos, într-un cerculeț tras cu creta. De la vreo 15 metri distanță aruncam pe jos un lanț,

interesul fiind să scoți cu lanțul tău cartoanele din cerculeț.

Am fost un performer la un moment dat, avem un lanț de câțiva metri pe care abia îl aruncam, dar și când îl aruncam bine făceam ravagii în cartoane. Strânseam câteva punți pline, eram atât de bogat, încât la un moment dat, m-am plictisit și le-am aruncat.

Totuși, era timpul să mă maturizez. Am trecut la elefanții cu apă și stropitul fetelor pe tricouri. Mai târziu, când s-a construit barajul de la Ciurel, copiii au căpătat un nou material de joacă: oase de morți. Mormintele din cimitirul de pe actualul loc al lacului au fost trecute prin lama excavatorului și pământul a fost pus prin spatele blocurilor din apropiere. Astfel că pentru o perioadă am avut și munți chiar sub balcoane. Mirosea a hoit de ziceai că trăiești la ecarisaj; numai o minune a făcut să nu izbucnească o molimă. Eu crescusem deja și nu mă mai jucam la bloc, dar copiii care găseau mobilele de pământ foarte atractive mai scoteau din când în când câte un os și chiar un craniu. O vară întreagă a durat acest episod, apoi pământul a dispărut nu știu unde. Eram prea ocupat cu inițierea, alături de prietenul Maruș, în tainele lichiorului românesc ordinar pus de noi pe ascuns în sticle de whisky, luate de la taică-său. Taine pe care le-am descifrat pe aleile minunate ale Herăstrăului.

Don CĂRLEA

„Târgul de fete“ de acum 20 de ani

(Urmare din pag. 1)

Și Ion Rusu Ardeleanu în cartea sa, „Moții”, scrie: „Doi delegați din partea moților din Vidra de sus și doi din partea moților crișeni din Bulzești se întâlnesc, schimbă câteva vorbe de salut și trag o linie de despărțire între moți și crișeni în timpul târgului. Linia este trasă, astfel că moții se așază în partea de către apus. Până la ora zece dimineață toți sunt ocupați cu vânzarea și cumpărarea unețelor casnice și agricole fabricate de ei. După ce s-a terminat cu târguirea celorlalte trebuințoase, lumea începe să prânzească la iarbă verde și să se adune în jurul lăutarilor care cântă lângă un butoi cu țuică de cireșe. Apoi, deodată se începe jocul peste întregul târg și vezi grupuri separate formate din moți și crișeni care, în sunetul viourilor, clarinetelor, cimpoiului, joacă horă, adresându-se unii altora prin felurite chiuțuri satirice”.

„Cântarea României“, pe Muntele Găina

Un lucru pe care Nicolae Ceaușescu a încercat să-l impună a fost ceea ce mare nebulie culturală numită „Cântarea României”. Se promovau artiștii „popolari” și arta cultă era dublată cu arta populară, singura care, în viziunea conducătorului, trebuia sprijinită. Cei care se ocupau de partea culturală încercau să ofere spectacole artistice apreciate publicului rural din zonă. În special, profesorii au înființat din obligațiile „activităților obștești” grupuri instrumentale, vocale sau de dansatori. Chiar dacă se lua curentul în fiecare seară, căminul cultural din localitate era animat de tinerii care participau la repetiții, care, de cele mai multe ori la formațiile artistice, se făceau cu sala aproape plină. Cultura rurală a stimulat totdeauna economia rurală. În

Legenda spune că în vârful Muntelui Găina poposea o găină cu ouă de aur FOTO: Monalise Hilln

primul rând, meșteșugurile și artizanatul. Regimul a obligat oamenii, aproape cu forța, să participe la muncă voluntară sau la viața culturală. Cei chemați la marea sărbătoare de pe Muntele Găina se produceau în fața

a peste 100.000 de spectatori. Cântăreții stăteau în vale, pe scenă, iar publicul era sus, pe munte. Până în anul 1989, ultimul din comunism, activiștii de partid au obligat intelectualii satului să participe la activități

culturale în cadrul Festivalului Național „Cântarea României”, un ansamblu de manifestări culturale organizate de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, iar orice creație artistică, dar și tehnică, orice mani-

festare culturală, spectacol de amatori sau folcloric, reprezentația teatrală trebuiau să obțină aprobarea „activiștilor” responsabili cu „Cântarea României”, prezenți în fiecare sat.

Loreta POPA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

În gară se află Mihaela Gavrilăscu și taică-său, prof. de istorie, merg la Ploiești Sud, ea și un grup prahovean merg la Târgoviște unde vor sta patru-cinci zile, un fel de tabără. La Sinaia picură și apoi, alternativ, plouă și se luminează. Parcă ne-am dat întâlnire iar cu un coleg de facultate, Titi Condrea, zis „Blereau”, cu soția lui și doi băieți. Au o rubedenie la Sinaia. Se plânge de astm, are chelie stufoasă, tot vorbăreț. La Cumpătul, mă mîncăm o friptură, dar nu găsim decât niște cămași oribile (...). N-avem ce face în vestita stațiune, așa că ne întorcem acasă apreciind, în gând, codeala amicilor câmpineni de a ne însoți în această formidabilă aventură. Mi-e dor de Via, dumneaei nu cred că-i teste.

C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție

Călătoria la Stockholm, călătorie cu avionul (Swissair) în care se află și corpul îmbalsamat al lui René, schimbat și mai mult, cu trăsături aspre ca și cum el ar fi fost părsănit complet de cea mai mică știință de viață. M-am gândit tot timpul zborului la posibilitatea de a muri împreună cu René, de a-l ajunge în moarte, dacă avionul se va prăbuși.

Încerc să dorm, să uit și deocamdată vin spre mine gânduri în avalanșă despre felul în care a fost plasat sicriul cu corpul lui René. Despre faptul că am plătit o sumă considerabilă pentru această ultimă călătorie a lui René cu avionul. Am schițat în gând silueta avionului cu spațiul său, ajungând la concluzia că nu se putea transporta corpul întreg în sicriu, nici măcar în spațiul destinat

bagajelor. Apoi mi-a venit gândul că trupul a fost vidat de organele interne pentru imbalsamare și probabil pus într-o ladă și depus într-unul din numeroasele frigiderice din avion, în locul pentru bagaje „speciale”, pentru a ajunge la destinația Stockholm. Familia nu are nici un drept să știe cum e transportat corpul mai departe, probabil că lada și sicriul, însoțite de formalitățile de rigoare, sunt puse apoi într-un frigider mai mare, pentru că în Suedia nu există azi care funebre, dricuri, moartea fiind escamotată, disimulată în ceremonii exterioare. Gândul m-a dus la ambulanțele văzute mereu pe aeroport, aparute în timp ce viii coborau scara avionului, ambulanțele staționând în dreptul căii de bagaje pentru a-i lua pe morții călătorind „clandestin”. Din ambulanțe, cadavrele sunt depuse în capete, adevărate săli de așteptare, frigiderice enorme în care morții sunt înghesuți așteptând luni de zile incinerarea – pentru că în Suedia aproape că a dispărut dreptul de a fi înmormântat în pământ. Aceste gânduri m-au chinat până când avionul a aterizat în atmosfera ireală din Stockholm, de aici înainte, pentru mine, orasul fără René. Și eu care venisem aici numai și numai pentru el... Acum mă întorc cu René mort, pus într-o ladă-frigider. Ironia soartei. O lecție dură pentru cel care crede că iubirea e nemuritoare, după legile eticii învățate de copil.

Văd sentimentele mele vulcan ca o calamitate pentru cei care s-au apropiat prea mult de mine. Imagine: eu și mortul meu coborând separat din avion, la Stockholm.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polirom, 2002, p. 261

ARTICOLUL ZILEI

O nouă promoție de surori voluntare de cruce roșie

Fotografiile ca cele cu absolventele școlii de surori de Cruce Roșie din Sectorul Agricol Ilfov se fac în aceste zile în întreaga țară. Ele probează bucuria și satisfacția unei munci împlinite după doi ani de studii și practică la patul bolnavului, mulțumirea de a fi reușit să-și pună în valoare cunoștințele teoretice și practice pe care le dețin și care se adăuă sentimentului de profund atașament față de oameni – sentiment specific acestui mare detașament de activiste obștești ale Crucii Roșii.

În acest an, numărul de celora 62.405 surori de Cruce Roșie a sporit cu circa 8.000 de absolvente, acestea constituind „Promoția 1989”.

La buna lor pregătire și-a adus o contribuție remarcabilă neobostul activ obștesc, format din cadre sanitare cu pregătire superioară și medicie – directori de curs, medici-lectori, surori medicale – responsabile de practică, precum și alți activiști de Cruce Roșie, direcțiile sanitare județene și conducerea unităților economice, le-au creat un climat propice de studii și practică și posibilitatea de acțiune în domeniul social-umanitar. Suntem convinși că bogatul bagaj de cunoș-

tințe în diferite domenii medicale, predate în școală, le va folosi pentru a se integra într-o activitate utilă, educativ-sanitară, profilactică și de acordare a primului ajutor – în colectivele de muncă din care fac parte, în cartiere sau în propriile familii.

De asemenea, ele sunt așteptate să se integreze în echipele de sprijin organizate pe lângă dispensarele policlinice și dispensarele teritoriale, în scopul prevenirii îmbolnăvirilor în familiile cu mulți copii, supravegherea sugurilor și copiilor mici la domiciliu urmând indicațiile cadrelor sanitare și îndemnând tineretea mame să se prezinte la medic la primele semne de boală ale copilului.

Ele își vor proba sentimentele lor de dragoste față de oameni și prin lărga palată de acțiuni social-umanitare pe care o pot desfășura la leagăne, case de copii, cămine de bătrâni – unde prin prezența lor și prin mici servicii, pot aduce o rază de lumină și căldură în sufletele celor fără familie.

Început de drum în această nouă și notabilă sferă de preocupări, urăm succes noii promoții de surori voluntare de Cruce Roșie.

Dr. Paula Ștefănescu Sănătatea, nr. 7/1989

CURS DE JURNALISTICĂ (12)

Prelucrarea informațiilor pentru mesajele cu structură complexă

(Urmare din pag. 1)

Când este cazul să folosim punctul

Frazele sunt supuse unor mari presiuni în formularea știrilor. O multime de fapte trebuie rânduite concis, de obicei în ordinea descrescătoare a valorii știrii („piramida răsturnată” detaliile ce trebuie introduse în frază. Ziariștii sunt adesea tentați să încerce prea mult exprimarea. Cel mai bine este să limiteze fraza la o idee sau la o serie de idei strâns legate. Astfel, fraza poate merge în mai multe direcții odată:

„Fostul pacient al spitalului de alienați mental, care avea șapte femei ostacite când poliția l-a surprins furând dintr-un magazin de bijuterii, a ținut două surori până îl dimineața, celelalte cinci au scăpat, inclusiv o femeie pe care a rănit-o prin împușcare, a declarat poliția”.

Drumul de la nebulie la înțelegere este alcătuită de două fraze mai scurte:

„Un fost pacient al spitalului de alienați mental, asediat de poliție

intr-un magazin de bijuterii pe care încerca să-l jefuiască, încă mai ținea două surori ostacite în dimineața de joi. Alte cinci femei au reușit să scape, deși una dintre ele a fost rănită prin împușcare de către răufăcător, au declarat autoritățile.”

Propozițiile relative o iau rază în următoarea mostră:

„S-ar putea să se simtă mai bine votând astfel, a explicat Sylvia Frank, membră a conducerii școlii locale și a comisiei de planificare la a 41-a adunare districtuală a lui Steingut, care a fost una din organizatoarele companiei de petiții pentru formarea unui nou partid.

Steingut a pierdut prima serie de alegeri de la 12 septembrie în fața lui Murray Weinstein, de 50 de ani, avocat, care a înlocuit-o în ultimul minut pe fiica sa Helene, care n-a mai putut participa din cauză că locuiește în Manhattan, în afara districtului respectiv”.

Fiecare frază ar trebui împărțită în două.

Propozițiile scurte sunt mai clare decât cele lungi și un text cu un număr mai mare de propoziții scurte este mai lizibil. O propoziție medie de 20 de cuvinte pare potrivită. Rețineți că aceasta este media, lăsând loc destul pentru propoziții mai lungi și mai scurte pentru a evita monotonia.

O succesiune de propoziții scurte creează un fel de lălaială de genul „văzut, plăcut, luat”.

„Atacatorul l-a obligat pe Saba să coboare din camion și l-a legat. Apoi a împins-o pe dra Sawicky în spatele camionului, amenințând să o violeze. Saba a reunit să se elibereze și a început să lupte. Între timp dra Sawicky a fugit într-o clădire apropiată, proprietatea tatălui ei.

Tatăl ei a alergat la locul întâmplării și împreună cu Saba au continuat lupta împotriva atacatorului, a declarat poliția, Saba și Sawicky au fost răniți de mai multe gloanțe.”

În fiecare propoziție, fie ea lungă sau scurtă, aveți grijă de aranjarea cuvintelor, astfel ca ele să nu plutească în derivă. Determinantul trebuie să stea lângă cuvintele pe care le modifică, verbul alături de subiectul său.

„O cameră video instalată într-o piață din San Diego a filmat loviturile fatale de pumnal lângă un magazin al unei tinere de 31 de ani, au declarat autoritățile”.

A fost femeia omorâtă sau ea era proprietara magazinului? Construiți astfel:

„... a filmat loviturile fatale de pumnal aplicate unei tinere de 31 de ani, lângă un magazin”.

Următoarele trei exemple trebuie de asemenea reformulate:

„Un disc jockey care a escaladat Muntele Rainier pentru o operă de caritate și cei doi ghizi ai săi au avut șansa unei vremi frumoase...”

„Polițiștii au spus că cei doi au locuit în Newark și sunt considerați periculoși.”

„Un bărbat din Harlem care a dispărut acum o lună a fost găsit ucis de soția sa în portbagajul mașinii cuplului, a declarat poliția.”

Cine este cine? Plasarea incorectă a pronumelui pune sub semnul îndoielii partea ce l-a precedat;

„El a spus că este sigur vorba de o pictură originală a lui Torres, în valoare de 200.000 de dolari. Semnătura artistului se află pe ea și ea include chipurile modelelor sale favorite, a declarat el”.

Pronumele se referă la pictură, nu la semnătură, care ar fi valorat 200.000 de dolari cu toate acele fețe în ea. De asemenea, la o primă privire, „el a spus” pare să se refere la artistul mort și nu la custodele care vorbea.

„În aproape întreaga dezbateră, Carter l-a ținut pe opoziționar în defensiva și explicând că opiniile sale asupra controlului armamentelor, programelor militare și securității sociale nu erau noțiuni «foarte periculoase» și chiar «radicale» așa cum a spus președintele”.

Cine explică părerea cui? Este vorba despre opoziționar, care și-apără poziția, dar trebuie să citești propoziția de mai multe ori ca să fii sigur.

Caracterul vag al pronumelor eclipsază total înțelesul următorului fragment:

„Minehead, England – Un bărbat care pretinde că politicianul / Jermine Thorpe a avut o relație homosexuală cu el și apoi i-a plănut moartea ca să o ascundă, a depus mărturie joi că el a mințit în unele declarații anterioare.

Thorpe neagă afirmațiile lui Norman Scott, de 38 de ani, care a avut câteva izbucniri furioase față de avocatul lui Thorpe pe când acesta îl făcea să-și retracteze declarațiile lui de poliție care, spunea el, cuprindeau minciuni sfurțate despre felul în care Thorpe s-a apropiat de el în 1961”.

Cine a mințit? Și pe cine a făcut avocatul lui Thorpe să retracteze? pe Thorpe sau pe Scott? (...)

Fragment din „Tehnică scrisului”, Colectiv Documentar editat de Catedra de teorie și practică presă a Academiei de Studii Social-Politice, p. 91-95

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Aniversarea Universității din București

Pe parcursul lunilor iulie-octombrie s-a aniversat și primul an – din cei 125 de ani – de existență a Universității din București. La 4/16 iulie 1864, domnitorul Alexandru Ioan Cuza și scriitorul Dimitrie Bolintineanu, în calitate de ministru al învățământului îi semnaseră actul de fondare. La 15 septembrie, 13 votanți l-au ales rector pe juristul Gheorghe Costofaru. Universitatea avea trei facultăți: Științe (decan – Alexandru Orăscu), Filosofie și Litere (decan – Alexandru Treboniu Laurean) și Drept (decan – C. Bozianu).

La culesul prunelor CAP-ului cu țărănistul Ion Diaconescu

Să se descurce reușeau, se pare, chiar și cei urmăriti de Securitate. „La începutul înscăunării regimului comunist se făcuse o susținută propagandă pe tema că moșierii puneau botniță culegătorilor de struguri ca să nu mănânce în timp ce culegeau” – explică fostul lider al tineretului țărănist, în memoriile sale, cadrul unei întâmplări. Având niște prieteni invitați în casa părintească de la Boțești, fusese insistent rugat de aceștia, „să facă rost” de câteva kilograme de prune din recolta bogată a CAP-ului local. „M-am adresat inginerului-șef al colectivului, cu care eram prieten, și l-am rugat să-mi vândă vreo 10 kilograme de prune. Mi-a răspuns că este imposibil, legea îi interzice să vândă măcar un kilogram, totul se preda și pleca mai departe. El mi-a recomandat să fac și eu ca toată lumea. «Cum adică?», l-am întrebat. «Să furi!», «Nu, veniți la cules», a replicat el, «faceți o excursie până pe deal, culegeți vreo oră din porn, nu este nevoie să vă urcați în porn, umpleți o lădiță de 5-10 kilograme, după care puteți pleca. La plecare, orice culegător are dreptul să ia o sacoașă plină de

prune, ca o primă de încurajare pentru munca istovitoare depusă. (...) Musafirii mei au fost entuziasmați și până la urmă i-am dus la cules, și-au făcut de lucru vreo oră, au umplut una, două lădițe și a venit fiecare cu câte o sacoașă doldora de prune. De altfel, dealul era plin de asemenea culegători.”

Maia Morgenstern în dileme „contemporane”

La cinematograful rulat și „Maria și marea” – scenariul Radu Tudoran (după romanul cu același nume), regia Mircea Mureșan. În rolurile principale – Maia Morgenstern (Maria), operatoare radio-telecomunicații și Eusebiu Ștefănescu (Ion Jianu – comandant de navigație). Îndrăgostită de căpitanul de cursă lungă Albert, Maria i-a promis că-l va aștepta. Dar cursa se prelungește (contrar angajamentelor de depășire a planului, am zice), Jianu, sub ordinele căruia e și Albert, o vrea însă și el (de nevestă!) pe Maria. Pe cine-a ales modernă Penelope? Până la urmă, mai importantă e economia la personaj, după cum consemnează cronicarul revistei Flacăra: „Un film în trei personaje cu alte cuvinte. Ceea ce, prin sine, reprezintă o performanță în filmul românesc contemporan”.

Cu soț și fără

În ierarhia prietenilor de familie cei mai apropiați erau aceia cu care te cuplai la mașină. Aveai un autoturism proprietate personală, înregistrat cu număr cu soț, iar familia prietenă posedă mașină fără soț. Leșirile de duminică la iarbă verde, la munte ori la mare erau astfel asigurate. Și cozile, prin rotație, la benzină. Chiar și curențele pentru aprovizionarea directă (din curtea „producătorului”) în satele din împrejurimi.

Biberon nominal

Deși în comunicările oficiale nu erau abordate efectele directe ale economisirii și eliminării importurilor, câte-o informație tot mai putea fi strecurată. Programul de creștere a sporului demografic se voia realizat, bunăoară, fără producție de lapte praf, scutece ori tetine. Așa se face că gazetarii de la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” a reputatei reviste l-au anunțat pe Marian Berechet din Galați că, urmarea a „sesizării” sale de viitor grijiului tată, interveniseră în teren. În consecință, Oficiul farmaceutic Galați a livrat farmaciei 71 Galați – nominal pentru tetent – patru sticle biberon cu tetine.

Mapamond politic

La sediul ONU din New York au fost difuzate documentele incheiate la București, la 8 iulie, cu ocazia ședinței Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. S-au încheiat și convorbirile sovieto-chineze. La Moscova, între Nikolai Rijkov, membru al Biroului Politic al CC al PCUS și președinte al Consiliului de Miniștri al URSS și Tian Jiyun, membru al Biroului Politic al CC al PC Chinez și vicepremier al Consiliului de Stat al RP Chineze. La Addis Abeba au început lucrările Conferinței Organizației Unității Africane. Iar la Tokio, primul ministru al Japoniei Susuke Uno și-a anunțat demisia ca urmare a pierderii cursei electorale de formațiunea sa politică în alegeri.

Lavinia BETA

RESTITUIRI

ZIANG ZEMIN, LIDERUL PC CHINEZ, RECITA DIN EMINESCU ÎN LIMBA ROMÂNĂ!

(Urmare din pag. 1)

Stenograma ședinței Comitetului Politic Executiv al CC al PCR din ziua de 14 iulie 1989

Ședința a fost prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

La ședință au participat tovarășii Emil Bobu, Elena Ceaușescu, Lina Ciobanu, Nicolae Constantin, Constantin Dăscălescu, Ion Dincă, Miu Dobrescu, Ludovic Fazekas, Paul Niculescu, Constantin Olteanu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Ștefan Andrei, Radu Bălan, Gheorghe David, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Vasile Milea, Ana Muresan, Cornel Pacoste, Barbu Petrescu, Tudor Postelnicu, Constantin Radu, Ion Radu, Ion Stoian, Ioan Toma, Ioan Totu, Ion Ursiu.

Au fost invitați tovarășii: Vasile Bărbulescu, Silviu Curticeanu, Ion Sîrbu, Ion Pătan, Ioan Ungur, Marin Enache, Gheorghe Stoica, Eugeniu Rădulescu, Nicolae Văducescu, Ion M. Nicolae, Irimie Catargiu, Petre Fluture, Nicolae Amza, Alexandru Dimitriu, Pavel Aron, Paula Prioteasa, Constantin Zanfir, Gheorghe Constantinescu, Maria Flucsa, Gheorghe Antonescu, Maxim Berghianu, Ion Ceaușescu, Vasile Bulucea, Viorel Vizureanu, Ferdinand Nagy, Victor Ciobanu, Ion Badea, Decebal Urdea, Nicolae Ionescu, Emilian Dobrescu, Dumitru Apostoiu, Gheorghe Fulea, Nicolae Ionescu, Ilie Văduva, Constantin Mitea, Eugen Florescu, Nicolae Mihalache. (...)

Tov. Nicolae Ceaușescu: Avem aici o informare de la tovarășii chinezi în legătură cu ceea ce s-a întâmplat la ei. Informarea are 11 pagini. Nu am dat-o să se citească, dar poate totuși s-o dăm să se citească.

Venind acum din RPD Coreeană, tovarășul Nicolae Constantin s-a oprit în China și a fost primit de noul secre-

tar general al Partidului Comunist Chinez, Ziang Zemin, cu care a avut loc o convorbire.

Să ne prezinte tovarășul Nicolae Constantin informarea pe care ne-a făcut-o.

Tov. Nicolae Constantin: Conform sarcinii date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la întoarcerea din Phenian am rămas în Beijing pentru a transmite un mesaj conducerii Partidului Comunist Chinez.

Luni, 10 iulie, la orele 15:00 am fost primit de tovarășul Ziang Zemin, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez. La primire am fost întâmpinați de tovarășul Ziang Zemin cu urarea de bine ați venit și suntem bucuroși de vizita dumneavoastră, spusă în limba română.

Tov. Nicolae Ceaușescu: El a fost în România de mai multe ori.

Tov. Nicolae Constantin: După ce am transmis mesajul din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu și am făcut referiri la telegrama adresată cu ocazia alegerii în funcția de secretar general și că ne exprimăm convințerea fermă că Partidul Comunist Chinez are puterea de a rezolva problemele interne fără nici un amestec din afară, că sub conducerea Partidului Comunist Chinez, poporul chinez va depăși greutățile provocate de acțiunile elementelor contrarevoluționare și va realiza hotărârile celui de-al XIII-lea Congres al partidului privind asigurarea construcției socialiste în China pentru bunăstarea și fericirea întregului popor.

În continuare am expus realizările obținute de poporul român sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, hotărârea plenarei Comitetului Central ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales secretar general la cel de-al XIV-lea Congres, cât și documentele

Nicolae Ceaușescu ținea foarte mult la bunele relații cu Ziang Zemin, noul lider al Partidului Comunist Chinez. FOTO: Mike Fiala/AFP/MEDIAFAX

aprobate în plenară. De asemenea, am expus poziția fermă a conducerii partidului nostru privind principiile construcției socialiste.

Tovarășul Ziang Zemin a rugat să se transmită tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu cordiale și sincere mulțumiri pentru

telegrama de felicitare cu ocazia alegerii sale în funcția de secretar general.

Vă rog să transmiteți tovarășului Nicolae Ceaușescu, din partea mea și a tovarășilor Deng Xiaoping, Li Xiaonian, Li Peng și Yang Shangkun, cele mai calde mulțumiri pentru mesajul

transmis, cele mai cordiale salutări, urări de sănătate și viață îndelungată spre binele și fericirea poporului român și suntem cu toții foarte bucuroși că tovarășul Nicolae Ceaușescu va fi reales secretar general al partidului la cel de-al XIV-lea Congres al partidului.

Vă rog să-i comunicați tovarășului Nicolae Ceaușescu că, referitor la rebeliunea contrarevoluționară și a evenimentelor care au avut loc în China, și în special la Beijing, s-a ajuns în asemenea situație, încât, pentru a păstra cuceririle revoluționare, singura cale este numai intervenția armatei populare pentru a lichida rebeliunea contrarevoluționară.

Trebuie să spunem că aceasta a reprezentat un lucru rău, dar în proverbul nostru se poate spune că a avut și partea sa bună. Ele ne-au obligat să reflectăm la foarte multe probleme.

Deși, în prezent, s-a obținut victoria decisivă în lichidarea rebeliunii contrarevoluționare, mai sunt multe de făcut, suntem încrezători că vom reuși să depășim greutățile existente.

Dorim încă o dată să mulțumim Partidului Comunist Român, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru poziția justă adoptată și sprijinul față de măsurile luate.

Pentru noi a fost un moment în care am văzut cu luciditate cum lumea capitalistă vrea să distrugă socialismul.

Rog să-l informați pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că partidul nostru se va menține, în continuare, pe cele patru principii:

Primul: Conducerea de către partid și numai sub conducerea Partidului Comunist Chinez, rolul său de conducător nu se poate schimba, deoarece este rezultatul revoluției chineze și nici un partid nu-l poate înlocui.

Al doilea: Continuarea pe calea socialistă. Vom persevera pe această cale, deoarece ea a constituit idealul

nostru dintotdeauna, a reprezentat programul partidului.

Considerăm că proprietatea socialistă și obștească asupra mijloacelor de producție este singura cale pentru construirea socialismului; ea constituie nucleul sistemului socialist, proprietatea privată este în foarte, foarte mică parte.

Al treilea: Nu vom renunța la ideile marxism-leninismului.

Al patrulea: Nu vom schimba principiul dictaturii democratice; în trecut nu am acordat atenție acestui principiu. Subliniez că cele patru principii au fost aprobate de cel de-al XIII-lea Congres al partidului.

Vom promova, în continuare, o politică de reforme și deschidere spre exterior, nu putem să stagnăm, să ne închistăm în trecut.

În cadrul procesului de reformă trebuie acționat pentru eliminarea fenomenelor care frânează dezvoltarea forțelor de producție.

Un lucru să fie clar: nu vom mai tolera abaterea de la calea socialistă. Indiferent de condițiile istorice și economice specifice fiecărei țări socialiste, ele au elemente comune fundamentale, adică menținerea și creșterea rolului conducător al partidului și căii socialiste.

În cadrul evenimentelor ce au avut loc la noi, a fost vizibil un fenomen ce a constituit o lecție pentru noi.

În școli și universități nu ne-am ocupat suficient de educația politică și ideologică a elevilor și studenților și, în consecință, am căzut victima ideilor democrației occidentale de tip burghez.

Partidul Comunist Chinez, în cei 60 de ani de la înființare, a luptat permanent pentru democrație și libertate, dar nu pentru cele de tip burghez pe care le-au evidențiat elevii și studenții.

După lichidarea rebeliunii contrarevoluționare, foarte multe state occidentale au lansat atacuri la adresa noastră. De pe poziția proletariatului

pot să afirm că noi am suprimat un grup restrâns de elemente de dreapta și avem dovezi materiale că acestea au fost sprijinite din umbră de Statele Unite ale Americii, Hong-Kong și Taiwan.

Tov. Gheorghe Rădulescu: Sigur că au fost sprijinite.

Tov. Nicolae Constantin: Vă rog să-i transmiteți – a spus Ziang Zemin – tovarășului Nicolae Ceaușescu cele mai calde mulțumiri pentru amabilitatea de a vă trimite la noi, pentru a vă putea informa oficial asupra poziției Partidului Comunist Chinez față de evenimentele care au avut loc în țara noastră.

De asemenea, să spuneți că pentru mine România este o țară binecunoscută, am fost în mai multe orașe din România decât în China.

Tov. Nicolae Ceaușescu: A fost în peste 20 de orașe din țara noastră.

Tov. Nicolae Constantin: De asemenea, vă raportează tovarășul secretar general, că recită versuri din poeziile lui Mihai Eminescu, îi face plăcere versurile editate. Recită versurile lui Eminescu în limba română.

În continuare a spus: vom face totul pentru a dezvolta pe mai departe relațiile dintre Partidul Comunist Chinez și Partidul Comunist Român, dintre popoarele noastre, în toate domeniile de activitate, vom pune un accent deosebit pe dezvoltarea relațiilor de cooperare și colaborare, vom extinde legăturile dintre ministere și organele centrale din țările noastre.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Foarte bine.

Tov. Nicolae Constantin: În continuare a spus că rog să-l asigurați pe tovarășul Nicolae Ceaușescu de sentimentele noastre prietenești și bune, să transmiteți mulțumirile noastre pentru tot ce a făcut și face, că partidul nostru a fost în situații mai deosebite.

Primirea s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, apropiată și prietenească.

Dr Petre OPRÎȘ

Sus, pe Muntele Găina, era jos, în localitatea Avram Iancu

(Urmare din pag. 1)

Era o altă lume, iar festivisme erau totuși limitate. Noi nu vedeam că acolo fuseseră și ceva spectacole. Pentru noi conta să fim împreună. Mă întreb dacă astăzi am mai putea lăsa, îngropate pe munte, grătarul, securea și fundul de lemn pentru grătore? Atunci le lăsam de la un an la altul și tot acolo le găseam", continuă Ștefan. El merge și acum an de an pe Muntele Găina, dar nu mai găsește farmecul de altădată. Ștefan Ciocan este ziarist și locuiește astăzi la Deva.

Fără PCR

Și Florin Cazacu era un obișnuit al serbărilor de pe Muntele Găina. „Erau ani în care mergeam cu cortul pentru câteva zile. PCR și Muntele Găina nu au avut nici o legătură în toți acei ani. Era practic o zonă liberă de comunism. Simțeam că toți scăpau parcă de rigorile societății închistate în care trăiau și îi vedeam că se relaxau, se mai eliberau. Noi eram tineri și ne simțeam liberi. Mergeam cu cortul de joia chiar. Noi, cei din Brad, eram cei mai mulți la târg. Prea puțin ne păsa că acolo exista și o scenă pe care se cânta, dar chiar veneau și interpreți care interpretau folclor autentic. Pentru noi nici nu conta că era și vreun spectacol legat de Cântarea României. Noi mergeam la discotecă, la proiecțiile de filme istorice, mai vedeam ce comercializau moții adunați la târg. În rest, chiar nu ne păsa de nimic. Era așa un spirit al târgului, pe care nu îl mai întâlnim astăzi. Imi amintesc, de asemenea, că era o mare întrecere între felurile de țuică din cele trei județe: Alba, Arad și Hunedoara. Și tot acolo se aduceau cei mai buni virșii și mici, pe care oamenii îi mâncau cu multă poftă.” Florin Cazacu a mai participat și după 1989 la Târgul de la Găina, dar spune că, acolo, vremurile au schimbat lucrurile. Cazacu locuiește și astăzi la Brad și este primarul acestui oraș.

RADIOGRAFII CULINARE

Ingredientele pădurilor

Ramona Drăghici locuiește în Solca, județul Suceava. Pe la începutul anilor '80, ea s-a gândit să-și întocmească un caiet de rețete cu ingredientele pentru care nu trebuia să stea niciodată la coadă, pentru că le găsea prin toate pădurile din împrejurimi: bureții. Ba mai mult, în caietul ei găsim și sfaturi despre cum se recunoaște ciupercele și despre măsurile ce trebuie luate în cazul intoxicațiilor. Ea a adunat informații din cărți și a vrut să le pună pe hârtie, pentru a se informa și fetele, și nurorile ei. În „lucrarea” sa există și câteva prejudecăți de recunoaștere eronată a ciuperelor: nu sunt juste criteriile cum că toate ciupercele din locurile umblate sunt inofensive, nu toate ciupercele din pădurile de pin sunt periculoase, schimbările de culoare a ciuperelor rupte, mirosul, fermitatea cărnii, prezența sucului lăptos nu ne furnizează nici o informație precisă, fierberea, uscarea, tratamentul cu sare, oțet etc. nu transformă ciupercele periculoase în comestibile.

Iată ce aflăm despre intoxicații. Bolnavul nu i se administrează nici un vomitiv, pentru că el oricum vomită de la sine și acesta ar putea fi chiar dăunător. Se recomandă cafea și ceai, care au o acțiune stimulentă asupra organismului. Nu se va da să consume băuturi alcoolice. În cazul intoxicațiilor cu cele mai periculoase ciuperce: buretele viperii, buretele primăvărat, buretele tomatnic, buretele de lămaie, simptomele apar mai târziu, abia după 12 ore. În acest timp, stomacul nu mai conține nimic, deoarece substanțele ingerate au trecut în intestin. De aceea, vomitățile care s-ar produce ar fi dăunătoare, căci ele nu contribuie decât la iritarea stomacului, mărirea durerilor și la obosirea bolnavului. În cazul intoxicației cu

Sărbătoare arhaică

În 1989, Marcel Lapteș era instructor la Centrul de îndrumare a Creației Populare Hunedoara. Își amintesc că pe Muntele Găina mergeau foarte mulți tineri. „Deși Partidul trebuia să bifeze încă o manifestare, pe Muntele Găina sărbătoarea avea un caracter mai arhaic, mai popular. Oamenii veneau îmbrăcați în costume populare. Era respectată tradiția, iar la serbare, deși dura doar o zi, era respectată tradiția. Totul se petrecea la poale, în localitatea Avram Iancu, pentru că drumul era rău. Veneau și foarte mulți tineri, dar sărbătoarea organizată de Partid era una plată, se puneau accent și pe folclorul nou, în încercarea de creare a omului nou. Era un fel de comandă culturală, dar dincolo de aceasta exista și partea aceea arhaică, de respectare a tradițiilor. Se strângea destul de multă lume, dar Avram Iancu nu prea avea extinderea de astăzi. Autoritățile nu aveau interesul să exacerbeze personajul, pentru că Ceaușescu nu voia să apară o personalitate mai mare decât el. Probabil că nu se simțeau nici activiștii și securiștii prea bine, pentru că acolo se strângeau mulți oameni la un loc și asta le dădea bătăi de cap”.

Sărbătoarea

Cea mai mare sărbătoare tradițională românească în aer liber, „Târgul de fete”, se organizează pe Muntele Găina în cea mai apropiată duminică de data de 20 iulie. Originea acestei sărbători este necunoscută, dar a fost menționată pentru prima oară în 1816. Referitor la denumirea muntelui, localnicii cunosc o legendă care spune că acolo își avea cuibul o găină care făcea ouă de aur. Vidrenii au încercat să-i fure ouăle, iar găina s-a mutat cu cuibul tocmai în muntele Roșiei Montane. Nici în timpul războaielor și nici în perioada comunistă, tradiția târgului de la Găina nu a fost întreruptă.

Monalisa HIHN

aceste specii trebuie chemat imediat medicul, care îi va face bolnavului injecții intravenoase cu un litru de ser fiziologic, pentru a dilua toxinele intrate în sânge.

Ramona nu a pățit niciodată nimic de la ciupercele pe care le-a preparat, iar oaspeții săi nu i-au adus decât cuvinte de laudă. Din caietul său ne fac cu ochiul mai multe preparate, dar ne oprim momentan la „ragu” de zbrârciog, pentru care avem nevoie de o jumătate de kilogram de zbrârciog, 100 ml unt, o ceapă, sare, o lămaie sau vin alb, două ouă, carne tocată și o franzelă. Zbrârciogii curățați, opăriți în apă sărată, se fierb înăbușit în puțină apă. Concomitent se lasă uleiul să se încălzească, se adaugă ceapa rasă. Se stinge cu apă, se potrivește de sare, suc de lămaie sau vin și se drege cu gălbenușurile. La acest sos se adaugă zbrârciogii fierți, peșoarele mici de carne. Se așază „ragu-ul” pe plătou și se servește cu felii de franzelă prăjită. Foarte apetisant pare și salata de hribi cu gogoșari, un fel de zacuscă, ne spune Ramona. Ingredientele sunt: 5 kg hribi, 2 kg ceapă, 2 kg gogoșari, un litru ulei, 20 g sare, 5 g piper. Hribii se sortează, se curată, se spală și se fierb timp de 15-20 de minute. În apa în care s-au fierit se adaugă sare și acid citric pentru albirea hribilor. După fierbere, hribii se scurg și se răcesc sub jet de apă rece. Se taie în felii subțiri ciupercele, gogoșarii și ceapa (sau se dau separat prin mașina de tocat carne). Se prăjește în ulei ceapa, după care se adaugă roșiile, gogoșarii și în cele din urmă ciupercele, continuându-se prăjirea până scade sosul. Când preparatul este aproape gata se încorporează condimentele. Produsul obținut se distribuie în borcane și se sterilizează. Încheiem cu rețeta unei budinci de ciuperce cu smântână, pentru care sunt necesare: 100 g unt, 6 ouă, 5 linguri de smântână, 3 linguri de pesmet, 100 g ciuperce, o franzelută și sare. Untul se freacă spumă, se adaugă gălbenușurile, sare, smântână, franzeluta muiată în lapte și trecut prin sită, ciupercele tăiate cuburi, opărite și stropite bine și albușurile bătute spumă. Se amestecă ușor, se toarnă compoziția în forma unsă cu unt și tapetată cu pesmet (sau făină). Se fierbe pe baia de apă timp de o oră.

Carmen DRĂGAN

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

10⁹ LEI

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE www.jurnalul.ro

Cartile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

DINAMO, TOT ÎN UMBRA STELEI

Aflată de patru ani în umbra Stelei, gruparea din Ștefan cel Mare nu a reușit să îi ia fața rivalei din Ghencea nici în sezonul 1988-1989. Chiar dacă a avut una dintre cele mai bune trupe din istorie, cei mai mulți dintre jucătorii de atunci ai lui Mircea Lucescu luându-și zborul, imediat după Revoluție, către alte țări, Dinamo a terminat campionatul tot pe locul secund. În aceste condiții, dobândirea recordului de eficacitate al formației ITA, UTA de astăzi, și câștigarea de Dorin Mateuț a Ghetsei de Aur, trofeu pe care revista France Football îl mai atribuie și în prezent, an de an, celui mai prolific marcat de pe Bătrânul Continent, n-au mai reprezentat pentru „roș-albi” decât niște palide consolări. Asta pentru că Dinamo eșuase și în tentativa de a cuceri cel de-al doilea trofeu intern, Cupa României poposind tot în vitrina Stelei, după finala câștigată de „militari”, la Brașov, cu 1-0. „E de notat faptul că «Dinamo '89», aflată încă într-un moment de finisare a procesului de reconstrucție, a demonstrat o spore a acumularilor calitative, reflectate în creșterea corespunzătoare a competitivității echipei pe plan intern și internațional urmare a unei munci rigurose raportate la cotele impuse de marea performanță. O muncă desfășurată neobosit, cu pasiune și cu înalt profesionalism de cei doi antrenori, Mircea Lucescu și Florin Cheran, la care se adaugă contribuția tuturor factorilor responsabili din cadrul clubului și din afara lui”, analiza ziarul Sportul prestația dinamoviștilor, fără să se abată însă cătuși de puțin de la tiparul vremurilor.

Parcursului european foarte bun al elevilor lui Mircea Lucescu, aceștia părăsind Cupa Cupelor în sferturile de finală fără înfrângere, i s-a alocat spații la fel de ample. „Primăvara europeană dinamovistă sugerează concret saltul de calitate al echipei. La Lahti, dar îndeosebi la Dundee și la Cremona s-au dat examenele maturității internaționale a întinerii

formații din Șoseaua Ștefan cel Mare. A ieșit din cursa întrecerii Cupa Cupelor fără înfrângere, cu cele mai puține goluri primite (cât de aproape a fost calificarea în semifinalele cupei continentale), a primit elogii în presa unei țări unde fotbalul a devenit o mare industrie (Gazetta dello Sport din Milano). «Dintre toate adversarele întâlnite de Sampdoria, Dinamo s-a arătat cea mai valoroasă competiție», toate acestea sunt dovezi concludente ale reintrării cu succes a echipei Dinamo în circuitul formațiilor de talie internațională».

Revenind la întrecerea internă, deși a contat pe serviciile unor jucători consacrați, precum Mateuț, Vaișcovi, Cămătaru și Vaișcovi, a unor tineri foarte talentați promovați din propria pepinieră, cazul lui Răducioiu, Lupu, Lupescu, Stelea și al lui Sabău, și al contrîngentului „Corvinul Hunedoara”, reprezentat de Rednic, Andone și de Klein, Dinamo, spre deosebire de Steaua, a făcut doi mari pași greșiți, care au cântărit decisiv în lupta pentru titlu. Echipa lui Mircea Lucescu s-a împiedicat o dată pe teren propriu în fața modestei SC Bacău, scor 0-0, dar cel mai dureros, în afara înfrângerii suferite în Ghencea, a fost eșecul înregistrat în etapa a 25-a a campionatului la Scornicești, 0-1 cu FC Olt. Cu aceste trei puncte, Dinamo ar fi terminat la egalitate de puncte cu Steaua, 65, și ar fi devenit campionă, grație golaverajului superior, acesta fiind primul criteriu de departajare la vremea respectivă. „Dacă nu ar fi venit Revoluția, care a dus la destrămarea echipei, Dinamo ar fi devenit una dintre cele mai mari echipe din Europa, ar fi putut foarte ușor să o concureze pe Steaua pe plan internațional. Am fi avut două echipe de top și sunt sigur că am fi câștigat și noi un trofeu european”, spunea Mircea Lucescu în vara lui '90, la scurt timp după Coppa del Mondo, Italia Novanta. Ce a urmat? Andone a ajuns în Spania, la Elche, Rednic în Belgia, la Standard, Lupescu a devenit jucătorul lui Leverkusen,

Cele 43 de goluri înscrise de Mateuț (dreapta) nu au ajutat-o pe Dinamo să ia titlul FOTO: Revista Sport

Sabău a semnat cu Feyenoord, Răducioiu cu Bari, Lupu cu Panathinaikos, Cămătaru cu Charleroi, Klein cu Uerdingen, Mateuț cu Zaragoza. Iar Il Luce, dezamăgit, a părăsit și el corabia cu destinația Pisa Calcio, Italia. Marius MIHALCEA

Linia de clasament

2. Dinamo 34 30 2 2130-30 62p

Puncte realizate pe teren propriu: 32 (a pierdut câte un punct la Steaua și SC Bacău).

Puncte obținute în deplasare: 30 (câte 2 puncte la SC Bacău, FC Bihor, FC Argeș, Sportul Studentesc, Univ. Craiova, Corvinul, FCM Brașov, FC Farul, Otetul, ASA Târgu Mureș, Flacăra, „U” Cluj, Rapid, FC Inter și Victoria).

Golgeterii echipei: Mateuț – 43 de goluri (1 din 11 metri), Vaișcovi – 21 (11 din 11 metri), Cămătaru – 15, Răducioiu – 12 (2 din 11 metri), Mihăescu – 9, Rednic – 7, Andone – 5, Lupu – 4 (1 din 11 metri), Lupescu, Sabău, Dochia – câte 3, Timiș – 2, Viscreanu, Varga, Orac – câte unul.

Jucători folosiți: 23; Mateuț – 34 de meciuri, Rednic – 32, Mihăescu, Cămătaru, Lupescu – câte 30, Stelea, Răducioiu – câte 29, Lupu – 27, Varga – 26, Sabău, Vaișcovi – câte 24, Viscreanu – 19, Andone, Klein – câte 15, Sabou – 13, B. Bucur – 11, Ad. Matei – 10, Al. Nicolae – 9, Orac, Dochia – câte 8, Timiș – 7, D. Moraru – 6, Nicoară – 1.

Media notelor jucătorilor (pe baza a minimum 22 de jocuri): 1. Mateuț 7,57; 2. Sabău 7,52; 3. Rednic 7,39.

Cartonașe galbene: 26 (11 suspendări) – 10 jucători (cele mai multe: Varga, Mihăescu – câte 4)

Cartonașe roșii: Vaișcovi, Cămătaru (ambii în etapa a XX-a)

A beneficiat de 18 loviturii de la 11 metri: 15 transformate (Vaișcovi 11, Răducioiu 2, Lupu și Mateuț – câte una); a fost sancționată cu 4 penalty-uri (2 transformate, 2 ratate).

vremea

În țară vremea a fost caldă, în deosebi în sudul țării, mai ales în primele zile, iar cerul variabil. Au căzut ploii, cu caracter de aversă, însoțite de descărcări electrice și izolat de grindină, pe arii relativ extinse în vestul, nordul, centrul și nord-estul țării, și pe alocuri în celelalte zone, îndeosebi în partea de doua a intervalului și după-amiază. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile minime au fost cuprinse între 10 și 20 de grade, mai

scăzute în depresiuni, iar cele maxime între 24 și 32 de grade, mai ridicate în primele zile în sud, până la 34 grade. Pe alocuri, la munte, la începutul intervalului, s-a produs ceață. În București: vremea a fost caldă, cu cerul variabil. Au căzut ploii, cu caracter de aversă, îndeosebi în partea de doua a intervalului. Vânt slab până la moderat. Temperaturile minime au oscilat între 17 și 20 de grade, iar maximele între 30 și 34 de grade.

TV 23 iulie 1989

11:30 Lumea copiilor
Suntem copiii Epocii de Aur.
Documentar
Florile pionieriei – florile recunoștinței. Program literar-muzical
Agenția „Vacanța” transmite!
Știri, note, informații
Desene animate. Redactor Aurela Tescau
Televizor de ghiozdan
Fetița și calul
Producție a studiourilor din RD
Germană
Premieră tv
Cu: Märkte Wellm, Wolfgang Winkler, Annette Roth, Hans Kleiring, Ilse Voight, Harry Merkel
Regia Egon Schlegel
Episodul 3
12:25 Sub tricolor, la datorie!
Epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al PCR – epoca unei noi și strălucite doctrine privind apărarea națională, rolul ostirii în amplul proces de edificare a societății socialiste și comuniste pe pământul României. Documentar
Omagiu ostășesc patriei, partidului, comandantului suprem.
Program literar-muzical
Redactor maior Valeriu Pricină
12:40 Viața satului
În întâmpinarea Congresului al XIV-lea al PCR – Congresul marilor victorii socialiste
De la prima cooperativă agricolă la împlinirea obiectivelor noii revoluții agrare. Documentar
Actualitatea în agricultură
Noutăți din știința și practica agricolă
Redactor Gheorghe Verma
13:00 Telex
13:05 Album duminical
Mic concert de prânz cu o formație dirijată de naistul Radu
Simion
Moment poetic. Interpretează actorii: Diana Gheorghian, Sorin Ghorghiu și Florina Luican
Microrecital: Angela Similea
Desene animate
Oamenii șantierelor. Reportaj prilejuit de Ziua Constructorului
Redactor Maria Haines
Cântă corul de copii al Radioteleviziunii
Pagini antologice din umorul românesc
Ilustrate muzicale din țară
Cunună cu rod bogat. Melodii populare
Telesport
Muzică ușoară cu: Alexandru Jula, Camelia Florescu, Ion Ulmeanu
Pagini muzicale în interpretarea pianistului Dragoș Nedelcu
Secvența telespectatorului
Redactorii ediției: Ovidiu Dumitru, Gh.E. Marian
15:00 Închiderea programului
19:00 Telexjurnal
19:20 Cântarea României
Omagiu țării, conducătorului iubit
Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste
20:25 Film artistic
Raliu
Producție a Casei de Filme Trei
Cu: Diana Gheorghian, Constantin Diplan, Ștefan Sileanu, Mircea Bașta, Monica Ghiuță, Lucia Mureșan, Eugeniu Ungureanu, Adrian Păduraru, George Oancea, Răzvan Popa
Scenariul Melaniă Chiriacescu-Constantiniu
Regia Mircea Drăgan
21:50 Telexjurnal
22:00 Închiderea programului

anunțuri

CUMPĂRARI

Cumpăr urgent mașină de spălat și aspirator numai mărci deosebite, calorifer electric, sobă cu ardere completă, congelator șertare, numai noi.
Cumpăr parbriz fată, spate, geamuri laterale Renault 16.
Dacă nouă, prefer 1410, 5 viteze, elemente CN, casetofon, amplificator, egalizator, boxe mari, performanțe, toate auto, ceas bărbătesc marcă prestigiu.
Minicalculator cu multiple programe, minicalculator simplu solar, Rotring din 2 în 2, minicasetofon cu câști și două casete, să fie noi.

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Întreprinderea de Sere Popești, cu sediul în Str. Intrarea Serelor nr. 2, Sector 4, București, încadrează frigotehniști în condițiile Legii nr. 12/1971.
Centrul de formare și perfecționare a cadrelor din industria hotelieră și turism, cu sediul în Bd. Poligrafiei nr. 3, Sector 1, încadrează prin concurs un inginer profil instalații și un maestru în arta culinară, specialitatea gastrotehnică. Încadrează de asemenea portar hotel și telefoniste. Relații birou personal.

Întreprinderea de fire și țesături din fire de sticlă, București, cu sediul în Str. Em. Bondărăș nr. 100, Sect. 6, încadrează paznici și muncitori necalificați (bărbați) cu domiciliul stabil în București. Relațiile suplimentare se obțin la biroul personal-Inv. retribuire al Întreprinderii.
Centrala Ind. Poligrafice, cu sediul în București, Str. Piața Școlii nr. 1, Sect. 1, încadrează prin concurs consilier juridic, revizori contabili, electrician și paznici.
Instituție centrală cu sediul în București, încadrează prin concurs, referent de specialitate. Condiții: să fie absolvent al învățământului superior (de preferință jurist), să cunoască limba rusă, vechime minimum 4 ani în munca de specialitate.

VĂNZĂRI
Convenabil, dormitor Magda, plambă lână, îmbrăcăminte damă 44, bărbătească 52, diverse obiecte.
Vând bicicleta Diamant de curse, Dacia 1310 autoturism, instalație completă creștere pești exotici.
Aragaze voiaj două ochiuri cu două butelii de 5 litri și reductor, absolut noi și filme color.

amintiri

ÎNTEPRINDEREA DE POMPE „AVERSA” BUCUREȘTI, unitate modernă a industriei constructoare de mașini, livrează pentru piața internă și pentru export diverse tipuri de pompe.

Informații suplimentare la ÎNTEPRINDEREA DE POMPE „AVERSA” BUCUREȘTI, Str. Ziduri Moși nr. 25, telefon 38 60 00.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Szurös credea că Moscova nu va lua măsuri împotriva lui Ceaușescu

În iulie 1989, președintele Adunării Naționale Maghiare, Mátyás Szurös, îi acordă un interviu lui Nestor Rates, director Serviciului în Limba Română al Radio Europa Liberă. Printre altele, Szurös a abordat problema relațiilor tensionate româno-maghiare, relația București – Moscova, problema reformelor în curs în Ungaria. Michael Shafir a prezentat pe larg acest interviu.

„Szurös a spus că «susținătorii lui Mihail Gorbaciov privesc evoluția din Ungaria cu simpatie». «Vântul care bate dinspre Est», a adăugat el, «este acum favorabil», iar conducerea lui Gorbaciov este în general «un mare câștig pentru lume». Asta nu înseamnă însă că roata nu se poate întoarce, că forțele care se opun reformei nu pot să întoarcă URSS din drum, chiar dacă posibilitatea unei astfel de regresii pare acum departe. Dacă s-ar întâmpla așa ceva, zilele lui 1956 ar putea reveni. «Nu elimin complet posibilitatea unei intervenții armate, dar șansele de a se întâmpla sunt minime... Totuși, evenimentele din China, din Georgia și din alte locuri ar trebui să constituie un avertisment. Deși Stalin e mort de mult, mentalitatea stalinistă a supraviețuit. Mai există încă urme ale unei «doctrine brejneviste», dar lumea este astăzi diferită de cea din 1956.»

Ungaria și antireformiștii

Szurös a discutat și despre ostilitatea unor țări comuniste față de reformele din Ungaria și a negat lipsa de credibilitate a discursului lor preocupat de „soarta socialismului”. El a spus că opoziția reformei se tem de posibilitatea de „a-și pierde pozițiile”. Totuși, a făcut o distincție între țările în care există o „autentică anxietate” și România, „a cărei conducere afișează o atitudine care este aproape dușmănoasă față de procesul din Ungaria”. Această atitudine „a fost mascată sub stindardul unui socialism degenerat”. Ca replică la acuzațiile Bucureștilor, că abandonarea sistemului partidului unic și adoptarea economiei de piață reprezintă o trădare a principiilor socialismului, Szurös a spus: „Socialismul, așa cum a existat cândva, este un eșec. Vreau să fiu bine înțeles, nu aveam de-a face cu lichidarea socialismului, ci cu schimbarea unui model care nu dă rezultate. Noul model trebuie să se bazeze pe actuala poziție a Ungariei și pe potențialul acesteia; și trebuie să fie un model democratic, care să permită participarea poporului la procesul de construcție... În plus, modelul anterior era unul străin, iar acesta s-a născut pe pământ maghiar. Multe dintre elementele sale au fost doar copii. Totuși, noi încercăm să folosim experiența social-democrației... Dar să pun altfel în treabă: care este mai socialistă, România sau Finlanda? Nu trebuie să pierdem din vedere faptul că socialismul este un proces istoric, una dintre cele mai mari idei ale omenirii, o parte a culturii europene. În consecință, este o idee frumoasă care însă a fost prea puțin pusă în practică. Atunci când acționezi împotriva poporului nu poți vorbi despre un socialism autentic. Dar nici problema dreptului la proprietate nu trebuie transformată într-un fetiș. Acest aspect trebuie abordat rațional și trebuie să servească nevoilor oamenilor. Nu vrem, de acum încolo, să transformăm într-un fetiș ideea că socialismul poate exista doar într-o societate în care numai statul are drept de proprietate. Proprietatea de stat, proprietatea cooperatistă și proprietatea privată pot avea o valoare egală. Singurul criteriu este eficiența lor».

Relațiile Ungariei cu România

Amintind de evenimentele din 1956, Szurös a spus că România a sprijinit intervenția URSS și chiar s-a oferit să participe la invazie. Moscova a refuzat totuși oferta. Atitudinea actuală a conducerii României față de reformele din Ungaria, așa cum o reflectă relațiile din presă despre funeraliile din iunie ale lui Imre Nagy, sunt în concordanță cu atitudinea trecută a României. Szurös a respins acuzațiile României cum că Ungaria ar avea aspirații revizioniste și a reluat punctul de vedere oficial al Budapeștei potrivit căruia Ungaria are datoria de a simți responsabilă față de maghiarii care trăiesc în afara actualelor granițe ale Ungariei, după primul și după cel

de-al doilea război mondial. Maghiarii din Transilvania, a spus el, se afla acolo unde au trăit și strămoșii lor de o mie de ani. Ei nu au intenții revizioniste, deși, crede el, cea mai bună soluție pentru această problemă ar fi să se garanteze Transilvania „autonomia” după cel de-al doilea război mondial.

Când a fost întrebat, Szurös nu a putut spune ce fel de autonomie are în minte, nici nu a menționat că Regiunea Autonomă Mureș, redenumită Regiunea Autonomă Mureș în 1960, care a existat în România din 1952 până în 1968, nu a reușit să satisfacă minoritatea etnică maghiară, iar etnicii români aveau o prezență consistentă. Szurös a spus că Ungaria „nu a avut probleme cu poporul român” ca atare, doar cu politicile duse de guvernul român. Problemele dintre cele două țări nici măcar nu au pornit de la diferențele de concepție asupra socialismului. Deși conceptul românesc este unul de tip „dictatură nepotistă”, asta e „problema lor”. Totuși, este treaba Ungariei să se asigure că drepturile minorității etnice maghiare sunt respectate pretutindeni.

Aspectele militare ale conflictului româno-maghiar

Szurös a spus că nu crede că neînțelegerile cu România pot eskalada până la un conflict militar. Este adevărat, a admis el, că mai degrabă presa maghiară decât cea românească a discutat pentru prima dată posibilitatea unui conflict militar, dar, a pretins el, ceea ce a scris presa românească este „irrelevant”. „Noi aflăm despre intențiile României din alte surse”, a spus el. Szurös a spus că Nicolae Ceaușescu pretinde că România ar putea produce arme nucleare, dar că această afirmație nu e decât „un fel de șantaj”. El a afirmat că au circulat informații în presa internațională despre comasarea de forțe armate la granița cu Ungaria, dar Ungaria „nu a luat aceste informații în serios” (Departamentul român al REL nu a găsit astfel de informații în presa vestică și nici nu are vreo dovadă a întăririlor militare din România). Deși Budapesta nu crede că este posibil ca disputa să ducă la o confruntare militară, Szurös a spus că este totuși de datoria Ungariei să acorde atenție „unor semnale și unor manifestări din România”, pentru că „orice e posibil” când ai de-a face cu o dictatură de tipul celei din România. El a subliniat că trupele românești au fost de două ori în Budapesta în acest secol, în timp ce trupele maghiare nu au fost niciodată la București. El a atras atenția că prima dată când trupele românești au intrat în Budapesta, ele au ajutat la „înăbușirea” Republicii Sovietice Ungaria.

URSS și România

Potrivit lui Szurös, „contradicțiile” dintre politica lui Gorbaciov și cea a regimului din România al lui Ceaușescu sunt „acute”. Susținătorii lui Gorbaciov „nu agreează deloc politica lui Ceaușescu”. Potrivit lui Szurös, situația s-a schimbat remarcabil de când el era ambasador la Moscova, la sfârșitul anilor '70 și începutul anilor '80. Pe atunci, simpatizantul lui Brejnev „aprecia România mai mult decât Ungaria”, pentru că susținea „sistemul intern al României”. Situația s-a inversat acum, dar această schimbare nu înseamnă că Moscova intenționează să ia vreo măsură împotriva lui Ceaușescu. „URSS privește România dintr-o perspectivă geostrategică. Consideră că ceea ce se întâmplă în România este o problemă internă a României. Fiind o mare putere, URSS consideră esențială ca România să rămână membră a Pactului de la Varșovia. În consecință, în opinia mea, problema ce fel de socialism există într-o țară sau alta este considerată de Uniunea Sovietică o problemă de importanță secundară; prioritatea este să mențină sistemul actual de alianțe atâta vreme cât va exista NATO”.

Michael Shafir
Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

Joc de dame

ORIZONTAL: 1) Scriitor umorist de la începutul secolului, autorul cronicii moderne „Serata de la madam Ionescu” – „Primăvara la... a doamnei Stone”, film în regia lui J. Quintero, cu Vivien Leigh. 2) Actrița care apare alături de Simone Signoret în serialul de televiziune „Doamna judecător” (Nathalie) – Suport pentru tun. 3) Regizor sovietic care, în colaborare cu Kulidjanov, realizează în 1954 filmul „Doamnelor” – Negăție. 4) Oaie foarte albă – Cunoscută actriță italiană alături de Paul Newman și David Niven în filmul „Lady L” (Sophia). 5) Elena Năstase – „... doamnei, film documentar cu care a debutat în 1945 regizorul italian Dino Rossi. 6) Sport de masă cu prezența doamnelor – Lac în Canada – „... damă, valet”, film în regia lui J. Skollimovski, avându-i în distribuție pe Gița Lolobrigida și David Niven. 7) Regizor care a transpus pe ecran opera „Madame Butterfly”, având-o în rolul principal pe Silvia Sidner – Localitate în Sudan. 8) Ușor doar la începutul – Scriitor român contemporan (n. 1924) – Exclamație – Căței. 9) Semnatarul filmului „Mc Cabe și doamna Miller”, o încercare de a înlocui mitul vechiului vest cu realitățile lui economice și spirituale (Robert) – Saline. 10) Prăpad (pl.) – Instrument muzical. 11) Tudor Popescu – Autorul schiței „Conflictul meu cu doamna cere merită toată considerația” (Ion). 12) Ifose de doamnă – Regizor și scenarist francez, unul dintre cre-

atorii grupării „Obiectiv 49”, realizatorul filmului „Doamnelor din Bois de Boulogne” (Robert).

VERTICAL: 1) Scriitor român, autorul nuvelei istorice „Doamna Chiajna” – „Bătrâna doamnă” din Arad. 2) Damă – „Doamna mistere-roasă” – filmul lui F. Niblo, având-o ca protagonistă pe Greta Garbo (neart.). 3) Suita doamnei Horia Georgescu – Lucia Gârleanu. 4) „Doamna neagră din...”, una dintre piesele lui George Bernard Shaw (sing.) – „Doamna din Shanghai” (pl.). 5) Sunt ascuși de doamne – „Doamna lui...”, piesă de teatru aparținând lui Nicolae Iorga. 6) „Doamna”, nuvelă de Laureniu Fulgă – Albă la mijloc! 7) Uniunea Astronomică Internațională – Acid Ribonucleic – Nor. 8) Compozitor austriac, autorul operii de succes „Madame Pompadour” (Leo) – Joc de origine asiatică – Republica Guineea Ecuatorială. 9) Celebru regizor francez, autorul transpunerii pe ecran a romanului „Madame Bovary” în 1934 – Prozator român, autorul portretului satiric „Gucoana Marieta” (Calistrat). 10) Smecher – Traian nemărginit! – Pictor francez. 11) Celebră actriță americană de origine suedeză care apare alături de Charles Boyer în „Casa doamnei Alquist” (Ingrid) – Un om bătuț! 12) Pictor clasic român, semnatarul tabloului „Doamna cu căteful” – Semnatarul, alături de André Obey, a tragediei „Surzătoarea doamnă Beudet”.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

Dictionar: BIIE, EAR, AMM, ROIA, CARS Almanaș Știința Tineretului